

У нумары: Трагедыя ў моры Барэнца, стар. 2, 3

Як нам слупы мянялі, стар. 6

Упершыню ў ЗША, стар. 5

А вашае дзіця курць? стар. 6

Аптэка пад нагамі, стар. 6, 7

Весткі ад праваабаронцаў, стар. 8

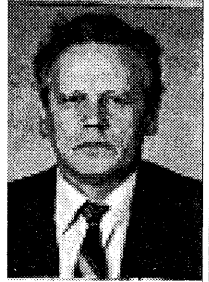
N 1
VIII 2000

КУР'ЕР ПАЛЕСКІ

ШТОМЕСЯЧНАЯ НЕЗАЛЕЖНАЯ ГРАМАДСКА - ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА

Зварот рэдакцыі да чытачоў

Шаноўныя чытачы. Вы знаёміцеся з першым нумарам новай незалежнай газеты "КУР'ЕР ПАЛЕСКІ", якая пачала распаўсюджвацца ў Петрыкаўскім раёне. Газета выпускаецца на правах рукапісу накладам у 299 асобнікаў, раз на месяц на 6-8 старонках. Заснавальнікам і рэдактарам газеты з'яўляецца жыхар г. Петрыкава Андрэй Мікалаевіч Яўтуховіч. Папярэдні вопыт рэдакцыі складаецца з некалькіх гадоў выпуску праваабарончых бюлетэняў, спачатку ад імя Петрыкаўскага аддзялення Рэспубліканскага праваабарончага грамадскага аб'яднання "Беларускі Хельсінкскі камітэт", а з 1999 г. – у складзе Міжраённага праваабарончага грамадскага аб'яднання "Права і Справа".

Пасля выхаду ў красавіку - маі бягучага года рэдактара бюлетэня "Права і Справа" і групы сябраў са складу аб'яднання намі было прынята рашэнне аб выпуску незалежнай газеты агульна-грамадскага накірунку. З рэдакцыяй супрацоўнічаюць былыя аўтары праваабарончых бюлетэняў Таццяна Багданава, Макар Бычкоўскі, Федар Мікалаеў, незалежны экалагіст Міхал Козел, Язэп з падгор'я, ды некаторыя іншыя. Рэдакцыя наладзіла творчыя кантакты з незалежнымі рэдакцыямі газет і радыёкампаній, інфармацыйных агенцтваў у Беларусі і за яе межамі. Такім чынам, мы зможам інфармаваць чытачоў газеты аб падзеях і меркаваннях па шырокаму колу пытанняў з тых крыніц, якімі не вельмі ахвотна карыстаюцца дзяржаўныя беларускія СМІ.

Увогуле адной з галоўных задач рэдакцыя лічыць даступнасць старонак газеты для любой інфармацыі і для кожнага чалавека, каторы жадае выказаць у прэсе свае меркаванні па набалелых пытаннях. Мы ні ў якім выпадку не будзем абмяжоўваць кола аўтараў у залежнасці ад палітычных, нацыянальных, рэлігійных, альбо іншых поглядаў. Старонкі нашай газеты адкрытыя і для прыхільнікаў існуючай сістэмы ўлады і гаспадарання, і для яе супраціўнікаў. Інфармацыя павінна быць свабоднай і рознастайнай, а чытач, як галоўная асоба, мае права і магчымасць самастойна разабрацца ў фактах і зрабіць свае ўласныя вывады. Мы не будзем адмаўляць у публікацыі тым аўтарам, чые меркаванні не супадаюць з думкаю рэдакцыі па закранутым пытанні. Разам з тым, мы катэгарычна адмаўляемся падтрымліваць і друкаваць матэрыялы, якія ўтрымліваюць фашысцкія, нацыянальна-шавіністычныя погляды, заклікі да гвалту, зневажаюць чалавечую годнасць.

Захаваўшы кантакты і дасведчанне праваабарончай працы, мы будзем рэгулярна асвятляць пытанні абароны правоў чалавека ў Беларусі і за яе межамі.

Запрашаем грамадзян да супрацоўніцтва з незалежнай газетай "КУР'ЕР ПАЛЕСКІ".

Рэдакцыя газеты.

Ложь. Трагедия. Непрофессионализм.

В евангелии от Иоанна написано: «В начале было Слово...» Не поднимается рука написать «Слово» о постоянной лжи, ежедневно произносимой руководителями страны, которая претендует на звание «великой». С понедельника 14 августа мир замер в напряженном ожидании известий с Баренцева моря, на дне которого 118 моряков подводного атомного крейсера «Курск» тщетно ждали помощи.

Радиослушателям и телезрителям российских радио и TV был предложен пышный букет самых разнообразных теорий и предположений, среди которых ярко выделялся традиционный призыв советских времен: ищи врага. Супостат – империалист подкрался и нанес смертельный удар. Господа адмиралы! Не делайте из меня идиота! Атомное чудовище в 150 м длиной, массой в 24000 тонн при скорости около 50 км/ч при лобовом ударе в состоянии сокрушить любую преграду. Рядом с «Курском» на дне должна бы лежать еще одна груда металлолома. Другое дело – надводный корабль, равный или больший по массе и скорости. Боюсь, что кроме крейсера «Петр Великий» поблизости ничего такого не было.

И начались игры, до боли знакомые белорусам по временам Чернобыля: несколько дней молчания, потом оптимистическая ложь, дружно поддержанная государственными СМИ. Лишь в среду 16-го после бесконечных совещаний названо точное число (!) уже погибших к тому времени моряков, а т. наз. «спасательные работы» превратились в тренировочные спуски рос-сийских аппаратов, заведомо беспо-лезных при крене спасаемого судна более 40°.

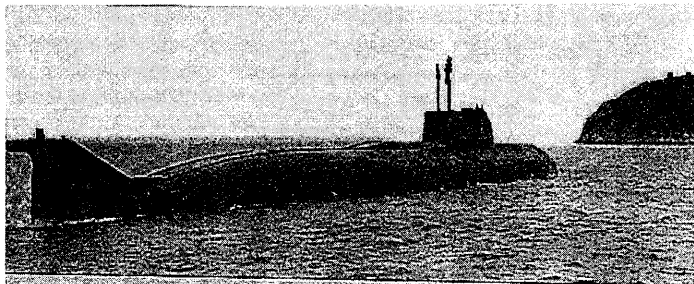
Далее «появилась» мина времен 2-й мировой войны, однако адмирал-фантасст получил отпор от своего коллеги, заявившего, что нужно обложить весь корпус «Курска» такими минами, чтобы его можно было повредить. Накапливалась ложь, но накапливалась и правдивая информация, разоблачавшая высокопоставленных «совещантов». По мере приближения норвежской спасательной экспедиции рушилась информационная блокада, столь любимая нашими генералами, и все реальное становилось факт гибели экипажа «Курска». По данным газеты «Вашингтон пост», с 14-го «Курск» не подавал признаков жизни. В Норвегии и ФРГ 12-го были зафиксированы два взрыва в районе катастрофы. Второй взрыв оценен в 3,5 бал-

ла по шкале Рихтера – это землетрясение средней силы. Трудно ожидать, что после такого кто-либо на лодке остался жив. Но военные чины, желая спасти престиж ВМФ и свои лампасы, упорно накручивали ложь на ложь. Всё это лопнуло 20 августа: нормальные, мастеровитые, должным образом оснащенные люди, не разглагольствуя о «Великой Норвегии», в течение нескольких часов сделали свою работу. И не их вина, что их так поздно попросили о помощи. Но и этот траги-

несчастий, преследующих Вооруженные Силы РФ и сегодня?

19.VIII.91 г. наследники И. Сталина объявили о создании ГКЧП. Три жертвы в Москве, не считая застрелившихся ГКЧПистов. Оставшиеся в живых заговорщики благоденствуют в Госдуме и в некоторых губерниях.

По странному совпадению, эти же дни августа 2000 г. стали днями создания братской могилы для моряков с «Курска». Светлая им память!

Атомный ракетносец покидает базу. Вернется ли он к родным берегам?

ческий момент командование ВМФ продолжало лгать: норвежские водолазы опровергли сообщение о том, что поврежденный аварийный люк не позволяет продолжить спасение моряков.

Россия, претендующая на роль великой военно-морской державы, оказалась технологически, морально и профессионально несостоятельной перед крошечной Норвегией, да и перед другими странами.

Невольно в памяти возникают исторические параллели, касающиеся 18-20-х чисел августа: 18 августа, более 750 лет назад окончил свои дни палач средневековья Чингисхан, «автор» сотен тысяч трюпов по всему миру. 19.VIII.35 г. Адольф Гитлер на референдуме получил 95,7% голосов «за», давших миру «новый порядок», о котором весьма одобрительно высказывалось некое лицо, также получившее 60 годами позже около 80% голосов. Десятки миллионов жертв во II мировой войне.

19.VIII.37 г. состоялось судилище по делу троцкисто-зиновьевской группы, положившее начало невиданным в истории политическим репрессиям. Поразным данным, в резне, учиненной г. И. Сталиным и его подручными, СССР потерял до 14 миллионов человек, в т. ч. все командование Красной Армии, до командиров полков. Не здесь ли основа

«Мертвые срама не имут» – говорили на Руси. Но и рассказать об истинных причинах своей гибели они не могут. Что и требовало командование для создания правдоподобной версии происшедшего. По авторитету руководителей Вооруженных сил и по авторитету Президента РФ нанесен мощный удар. Десятки общественных организаций, независимая пресса, Государственная Дума России требуют тщательного расследования причин катастрофы и гибели моряков.

На борту ракетносеца погибли два белоруса: ст. пом. командир, капитан I ранга Сергей Дудко и командир БЧ 7 капитан-лейтенант Александр Садков.

Оба, находясь во II отсеке корабля, погибли в первые секунды катастрофы.

Беларусь все теснее привязывается к России, в том числе и в военном отношении. Нельзя исключить что в недалеком будущем количество белорусских парней, проходящих службу в армии нашей восточной соседки, может значительно увеличиться. Я бы не хотел, чтобы мои сыновья находились на борту судна типа «Курск», да и другим этого не желаю. Белорусские матери, будьте бдительны!

Андрей Явтухович

Мировая и российская пресса внимательно следила за развитием событий, связанных с гибелью атомной подводной лодки "Курск". Белорусские государственные СМИ практически обошли молчанием эту тему.

Мы предлагаем читателям обзор зарубежной прессы за 15 - 22 августа 2000 года.

Владимир Путин, как это делалось в советские времена при катастрофах национального масштаба, остаётся приверженцем секретности и лжи.

Раньше это оправдывалось честью социализма, теперь предпочитают говорить о чести нации. Но первый рефлекс был и остаётся: принести в жертву человеческие жизни ради того, чтобы лидеры сохранили лицо.

В понедельник российский флот сообщил, что в результате столкновения с чем-то подлодка потерпела аварию и залегла на дне моря, что с ней поддерживается радиосвязь, а у страны есть технические возможности спасти экипаж. В этом сообщении правдой был только сам факт аварии.

Только в среду Путин после разговора с Клинтонем разрешил штабу флота прибегнуть к иностранной помощи. С момента аварии вступают были потеряны 4 дня.

"Либерасьон", Париж

Дмитрий Старосельский, трюмный матрос, IV отсека. Погиб в первые минуты аварии

"Катастрофа "Курска" - это не просто трагедия её несчастных матросов, но и предостережение, насколько опасно пытаться содержать по дешевке атомный флот. Российские и американские эксперты спорят о причинах катастрофы, но в любом случае главная причина в том, что из-за нехватки средств подлодки очень редко выходят в море, что за ними плохо ухаживают, что команды мало тренируют. Эта проблема российского флота опасна не только для моряков, но и для окружающей среды."

"Нью-Йорк таймс", Нью Йорк.

"По доверию к военному руководству, точно также напускающему туман на всё, что происходит в Чечне, нанесен серьёзный удар, а значит и по доверию к Главнокомандующему. Не ясно при этом, когда и как Президенту сообщали о катастрофе "Курска", и не известно, организовывал ли он с самого начала кампанию замалчивания, или стал её жертвой. Ввиду основанного на понятиях престижа мышления Путина кажется, что Кремль вряд ли сумеет извлечь урок из случившегося. Скорее, как всегда, начнут искать ответ на стёртый русский вопрос "кто виноват". Полетят головы пары адмиралов, катастрофу примут, как неизбежный удар судьбы, тем более, море есть море, и всё пойдет по-старому."

"Вельт", ФРГ.

Вопрос: "...военные, скрывая информацию и ведя непонятные работы на месте аварии подводной лодки, тем самым намереваются устроить, как здесь говорят, братскую могилу. Согласитесь ли Вы с таким мнением?"

Ответ: "К сожалению, да. Дело в том, что... очень часто информация идет из источников, очень близких к тем, где на самом деле это происходит. Поэтому уже 14-го числа большинство офицеров, с которыми мы разговаривали, говорили о том, что военные сделают всё, чтобы эту лодку не поднять. Сейчас, когда за эти дни всё это накопилось, мы уже вынуждены констатировать как ту правду, которая есть на самом деле."

Вопрос: "Выстраивают ли Ваши источники какую-то собственную, более-менее стройную конструкцию случившегося на атомной подводной лодке?"

Ответ: "Часть людей, которые давали нам информацию, присутствовали на военном учении, и поэтому уже тогда

было предположение о том, что произошла непреднамеренная атака нашего же корабля. **Вопрос:** Не повторит ли этот сценарий ситуацию с подводной лодкой "Комсомолец", когда будет построен саркофаг?"

Ответ: Это не саркофаг, это будет действительно братская могила. Мы знаем самих военных, их действия можно предугадывать. Как правило, они поступают по одному и тому же отработанному сценарию. Если там действительно никого (в живых - рел.) нет, или норвежские и английские спасатели не помогут, то, скорее всего, там длительное время будет братская могила."

Из интервью Председателя правления Международной экологической организации "Green club" (Мурманск) г-жи Елены Васильевой, данного корреспонденту русской редакции радио "Свобода" Андрею Королёву.

"Норвежские и британские спасатели, работавшие на "Курске", столкнулись со множеством технических проблем.

Но главным препятствием оказалось противодействие российской стороны от психологической обработки до предоставления ложных сведений и прямого саботажа."

"Новые Известия",

Москва.

"Как бы цинично это ни звучало, но, если бы не авария, то ползучая атомия катастрофа на северном побережье России никогда не привлекла бы к себе того внимания общественности, которого она заслуживает."

"Франкфуртер Рундицау", ФРГ.

Фотоснимки перепечатаны из газеты "Комсомольская правда в Белоруссии". Мы выражаем благодарность печатным изданиям и редакциям радиостанций, предоставившим информацию для нашей газеты.

Лянчин Г.П., командир корабля, II отсека. Погиб в первые минуты аварии.

А электрыкам усё да лямпачкі!

У газеце "Петрыкаўскія навіны" № 64 ад 16 жніўня б.г. у рубрыцы "Сатырычным жаром" з'явілася заметка сп. І. Дзімітрыева "Чаму мы не японцы?" А сапраўды, чаму?

На думку сп. Дзімітрыева таму менавіта, што нашы электрыкі падчас замены слупоў у горадзе не ходзяць па хахах і не прапануюць грамадзянам ляльку, адэкман, альбо яшчэ нешта. Пры гэтым ім належыць прасіць прабачэння за тыя нязручнасці, што ўзніклі ў выніку рэгулярных адключэнняў электрычнай энергіі ў горадзе. А жыхары дамоў па вул. Інтэрнацыянальнай і Чалага дык і ўвогуле засталіся без электрычнасці.

Вось, маўляў, каб прыйшлі тыя электрыкі, ды прэзентавалі гаспадарыні, ў якой папсаваліся прадукты, свае прабачэнні і нейкі падарунак, то справа наладзілася б, і мы сталі б у той жа момант японцамі. Можна яно так, я не супраць. Няхай я стану ніндзяю, тады і мне цукерку дадуць, ды яшчэ ў прабачэння папросяць!

Але справа выглядае больш сур'ёзна. Вось што сцвярджае інжынер-электрык з Мінска сп. Мікалай Шуліка: "Нечаканае адключэнне электрычнай энергіі, асабліва калі адключаецца, а потым зноў уключаецца трансфарматарная падстанцыя, вельмі небяспечнае для любых электрычных прылад і прыбораў. Тэлевізары ды халадзільнікі перажываюць момант адключэння больш-менш спакойна, а вось кампютарная тэхніка, калі яна не абаронена спецыяльным прыставам, выходзіць са строю. У гэты момант кампютар можа згубіць частку электроннай памяці і закладзенай інфармацыі. Добра, калі абдысцёцца проста ў перазагрузку пры дапамозе сыстэмнай дыскеты, бо можа спатрэбіцца перазагрузка асобных праграм са спецыяльных, даволі каштоўных праграмных дыскаў. Уявіце сабе, што згублена непрадубліраваная інфармацыя ў банку, ці, скажам, у праектным інстытуце! Яшчэ горшыя наступствы пры нечаканым адключэнні падстанцыі. Звычайна ў гэты момант адбываецца моцны выкід напружання ў электрычнай сетцы, які можа асцягнуць імгненнага імпульсу ў 280 – 300 вольтаў замест стандартных 220. Ад гэтага імпульсу могуць быць прабітыя трансфарматыры ў тэлевізійных і

ральдэпрёмніках, прабіваюцца абмоткі рухавікоў у халадзільніках, "ляцяць" мікрасхемы і паўправоднікі ў электроннай апаратуры, могуць перапаліцца асвятляльныя прыборы. У выніку электрычнае абсталяванне часцяком патрабуе каштоўнага рамонту, калі ён яшчэ магчымы, а то і ўвогуле прызвешча выкідаць з хаты шматмільённае жалеззе."

З нашага пункту гледжання, аб адключэннях электрычнасці ў Петрыкаве, якія з 15 – 17 жніўня ахапілі і іншыя вуліцы горада, трэба было б пісаць не толькі ў сатырычным артыкуле.

Мала каго задаволяць прабачэнні электрыка, калі ў чалавека загінуў каштоўны прыбор, што, дарэчы, і здарылася ў сп.

Таццяны Сярдзюк: прабіўся трансфарматар на тэлевізара і амаль не здарыўся пажар у яе доме. Тут, хутчэй, трэба будзе праз суд патрабаваць кампенсацыі за нанесены матэрыяльны ўрон. Але ж

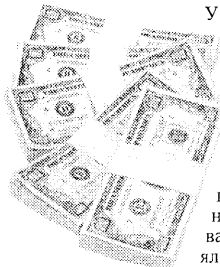
судзіць запатрабуюць цэлыя стосы справак, актаў, страховак, ды іншых папер. А энергетыкі ж наўрад дадуць паверджанні сваёй уласнай віны. Вось і застаюцца грамадзяне са сваімі праблемамі сам-насам. У лепшым выпадку атрымаюць цукерку ... ад японцаў.

Прасцей было б рэгулярна абвясціць праз тэлы ж "ГН", што ў такі і такі перыяд магчыма запланаванае адключэнне электрычнасці на такіх і такіх вуліцах, у нас жа "рыначны сацыялізм", планавая эканоміка! Ды даць кароткую інструкцыю: "Выцягвайце, даражнікы, правалы з разетка, ды не ўключайце, пакуль не ўпэўніцеся, пачакаўшы з паўгадзінны, што электрычнасць падаецца стабільна. Бо ў іншым выпадку ваша прызнанні да ўладаў прымацца не будзе." Але дзе ж там, якія яшчэ вам пярэджанні! Што называецца: "Усё для народа - нічога для чалавека." А потым можна і "сатырычным жаром" гэтак жахнуць, што ва ўсіх вочы стануць вузкія: во, і мы ўжо японцамі сталі.

Язэп з падгор'я

Рэдакцыя прасіць грамадзян наведваць лістом альбо на тэлефоне аб выпадках пашкоджанняў бытавой электратэхнікі і іншых непрыемнасцях, якія маглі адбыцца ў час правядзення работ па замене электрычных слупоў у нашым горадзе.

Пра грошы нашы і вашы

У Польшчы з 1995 г. дзейнічае закон аб дзяржаўных гарантыях для ўкладчыкаў у прыватных банках. У выпадку нечаканага банкруцтва банка спецыяльныя страхавыя атрымліваюць атрымліваюць

фонд гарантыі альбо замежнай валюце. Пры гэтым першая тысяча еўра кампенсуецца ў поўным памеры, а астатнія - на ўзроўні 90%.

Страховы фонд ствараецца за кошт штогадовых адлічэнняў банкаў у памеры 0,4% актываў банкаў. Штогод гэты адсотак памяншаецца, і ў 2003 годзе складзе 0,16%. Страховы фонд падпарадкоўваецца выключна вышэй-шаму законодаўчаму органу - Сейму Рэчы Паспалітай, а выканаўчая ўлада не мае права дачынення да гэтага Фонда.

У ЗША пасля "вялікай дэпрэсіі" 1929 - 30 гадоў прыняты закон аб дзяржаўным страхаванні ўкладаў грамадзян у прыватных банках.

Укладчык у выпадку банкруцтва яго банка атрымлівае кампенсацыю ў памеры 100% ўклада. Пры гэтым грошы можна атрымаць літаральна на наступны дзень пасля абвясчэння аб банкруцтве. Большасць укладчыкаў даведваюцца аб ліквідацыі сваіх банкаў у момант атрымання перавода на суму свайго ўклада ад страховага фонда.

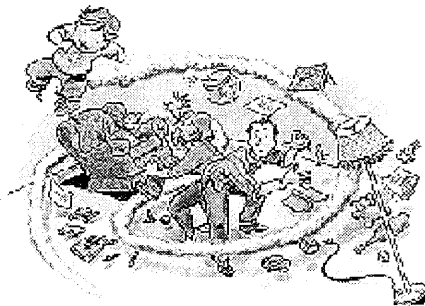
Рэспубліка Беларусь у вырашэнні гэтага пытання пайшла, здаецца, па шляху Ізраіля, дзе ўклады грамадзян у прыватных банках дзяржавай не абараняюцца і не гарантуюцца. Праўда, і банкі ў Ізраілі больш надзейныя ў параўнанні з беларускімі.

Ва ўсякім выпадку, працаўнікі Петрыкаўскага аддзялення "Беларусбанка" не змоглі паведзіць нічога канкрэтнага аб існаванні і дзейнасці адпаведнага нацыянальнага закона.

Фёдар Мікалаеў

У апошні момант

Калі гэты нумар газеты ўжо быў перададзены ў друк, мы атрымалі інфармацыю аб тым, што дключэнні электрычнасці мелі даволі сур'ёзныя наступствы: у дамах па вул. Валадарскага выйшлі са строю некалькі тэлевізараў і халадзільнікаў. Гавораць нават, што ў шпіталі Петрыкава загінулі людзі, якія не змоглі карыстацца адпаведнымі прыборамі. (рэд.)

БЕЛАРУСКІ КАМПАЗІТАР - КАНКУРЭНТ АМЕРЫКАНСКІХ ДЖАЗМЭНАУ?

У ЗША выпушчаны кампакт - дыск "Mystery of the Dark Ocean" ("Таямніца Цёмнага Акіяна"), складзены ў стылі cool-jazz з твораў вядомага беларускага кампазітара Зміцера Яўтуховіча, які зараз жыве ў г. Саўт-Рыверы, штат Нью Джэрзі.

У кампакт - дыску 17 інструментальных апрацовак і арыгінальных п'ес, складзеных Зміцерам у 1984 - 1998 г.г. у Гомелі, Мінску, Лідзе, Петрыкаве, Львове і Саўт Рыверы.

Выканаўцамі, акрамя братаў Аляксея (скрыпка) і Зміцера (раэль, сінтэзатар) Яўтуховічаў, былі вядомыя беларускія і расійскія джазавыя выканаўцы Алясей Спіягін (труба), Аляксандр Герасімовіч (гітара), Сяргей Гурберашвілі (сакс-сапрана), Уладзімір Батчын (клавішныя) ды іншыя музыканты.

Назву дыску дала п'еса, прысвечаная дачцэ кампазітара Валерыі. Дарэчы, кожны з выканваемых твораў прэзэнтаваны той ці іншай асобе. Дыск пачынаецца з "Інтрадукцыі", прысвечанай памяці нядаўна памёрлага буйнейшага беларускага кампазітара, Народнага Артыста СССР Яўгена Глебава. Ёсць у дыску прысвечэнні Ігару Лучанку, старшыні Саюза кампазітараў РБ; прафесару кампазіцыі, педагогу З.Яўтуховіча ў класе кампазіцыі Беларускай акадэміі музыкі Зміцера Смольскаму, асобным выканаўцам групы, сваякам. Ёсць і вельмі прыгожая апрацоўка "Салодкай пастаралі", даўняга фартэп'янага твору З.Яўтуховіча, які прысвечаны бацькам кампазітара Ташыяне і Андрэю Яўтуховічам, што жывуць зараз у Петрыкаве.

Зміцер Яўтуховіч больш знаёмы беларускі аматарам эстраднай музыкі ў якасці аўтара шматлікіх папулярных песень, у тым ліку для дзяцей. Часта гучыць на Беларускім радыё яго цудоўная "Калыханка", якую ахвотна выконваюць такія спевакі, як Лявон Бартаквіч і Данчык. Не менш папулярныя ягоныя песні "Даставай, Яэзі, гармонік", "Чабаровая паляна", "Беларускія дзятчаты" ды інш. Але не ўсе ведаюць, што ў свой час Зміцер адрозніваўся, як аўтар менавіта інструментальнай музыкі, у тым ліку і ў класічных формах. Ім складзены канцэрт для скрыпкі з аркестрам, цыкл п'ес для фартэп'яна, творы для камернага аркестра, квартэта і мноства другой

інструментальнай музыкі.

Сам Зміцер добра валодаў іншымі інструментамі, валодаў рознастайнымі выканаўчымі стылямі і майстэрствам джазавай імправізацыі, што прыцягнула да яго ўвагу буйных эстрадных мастакоў Беларусі. Кампазітар працаваў у ансамблях Песняры, "Сябры", і ў кожным з іх выконваліся яго творы, галоўным

чынам - песні, але любоў да інструментальнай музыкі засталася

На мой погляд, свайг апошній працаю Зміцер яшчэ раз пацвердзіў свой талент меладыста і асабліва майстэрства аранжыроўшчыка і высокі густ музычнай гармоніі. Настаўнік Зміцера ў класе гармоніі, знакаміты кампазітар Ул. Алоўнікаў казаў, што за доўгія гады кансерваторскай працы ён упершыню сустрэў такі абстрактны, вышуканы і патрабавальны гарманічны слых. А навучанне ў класе кампазіцыі прафесара Зміцера Смольскага дала Яўтуховічу майстэрства шыкоўнай апрацоўкі нават самых дробных музычных матываў. Невялічкія, на 2 - 4 такты мелодыі разгортваюцца ў дзівосным, фантастычным гучанні джазавай аранжыроўкі, аздобленыя высокім майстэрствам групы выканаўцаў - аднадумцаў.

Кампакт-дыск літаральна запоўнены хітамі, з якіх часам дзякка выбіраць лепшыя. І дзякка знайсці нешта роўнае па якасці і жанру ў беларускай джазавай музыцы. Мне асабіста

найбольш падабаюцца два творы: "Подых гарачага лета" і "Угарты Бас". З лірыкі, канечне ж, "Пяшчота" і "Тамліца Цёмнага Акіяна". У дыску знойдзецца музыка на любы густ, ад самай "забойнай" да звышлірычнай. Дыск прыхільна прыняты такімі майстрамі беларускай эстраднай музыкі, як Народны Артыст СССР Ігар Лучанок і Народны Артыст Беларусі Анатоль Ярмоленка.

На гэтым фоне дзіўнаю падасца заўвага музыказнаўцы Элеаноры Езерскай, што Зміцер Яўтуховіч у ЗША нібыта загубіў свой талент, амаль зводзіць канцы з канцамі, працуючы рэстаранным музыкантам і падрабляючы чысткай дываноў у прыватных асоб.

Цікава, ці зможа сп. Езерская нагадаць хоць аднаго з беларускіх рэстараннаму музыкантаў, які б выпусціў аўтарскі дыск стыльнага джазу на 66 минут гучання? Да таго ж трэба ўлічыць, што беларускі джаз у беларускім выкананні гучыць упершыню ў дзяржаве, дзе нарадзілася гэтае мастацтва, дзе ўзровень джазавага выканаўства і традыцыі яго надзвычай высокія, а канкурэнцыя ў гэтай галіне, дык ой! Тут трэба казаць пра даволі сур'ёзнае здарэнне: упершыню на радзіме джазу з'явіўся канкурэнт з краіны пад назвай Беларусь, і трэба вітаць гэта, як сапраўдны патрыятызм.

На заканчэнне адна перасцярога: аматары прымітыўнай дыскатэкі наўрад ці знойдуць нешта цікавае для сябе сярод твораў Зм. Яўтуховіча. Пад гэтую музыку нельга танцаваць, яе можна толькі слухаць, як і усякую класіку, да якой зараз залічаны і прафесійны джаз. І як усякая класіка, музыка Яўтуховіча аж ззяе інтэлектам, якога нам так не хапае, у тым ліку і ў эстрадным мастацтве. Цікавым характарыстыку пачутага даў рабочы аднаго з прадпрыемстваў Петрыкава: "Ведасш, *эта* пасля ста грамаў не патанцуеш. Гэта трэба слухаць на ўласнай віле, у адпаведным настроі і, пажадана, дзе небудзь на Лазорскіх астравах." Дзякка сказаць лепш.

Я вiншую Зміцера Яўтуховіча з чарговым творчым поспехам.

Ташыяна Бадапанава

На здымку: кампазітар Зміцер Яўтуховіч, 1993 год.

Сусветная Арганізацыя Здароў'я (САЗ) апублікавала даклад аб курэнні сярод непаўналетніх. Доклад грунтуецца на выніках даследванняў, удзельнікамі каторых сталі больш за 50 тысяч падлеткаў з 12 краін свету.

Даследчыкі прадставілі даныя аб звычцы дзяцей да курэння, уключаючы статыстыку дзяцей-курцоў, іх меркаванні адносна асвятлення шкодлівых наступстваў курэння ў сродках масавай інфармацыі ды мэтазгоднасці праграм па барацьбе з ужываннем тытунёвых вырабаў. Вось як пракаментавала даклад сп. Ліан Рылі, супрацоўніца аддзела УАЗ, які заняты

барацьбой з курэннем: "Нас вельмі здзівіла, што агромністая колькасць навуэнцаў ва ўзросце ад 13 да 15 гадоў пачала курць, не асягнуўшы дзесяцігадовага ўзросту. Па апытанні УАЗ прыблізна 250 мільёнаў сённяшніх дзяцей і падлеткаў, калі стануць дарослымі, заўчасна памруць у выніку звычкі курць. 70 адсоткаў з іх - жыхары краін т.зв. "трэцяга свету". Спецыялісты мяркуюць, што пераважна большасць

падлеткаў не змогуць адмовіцца ад гэтай шкоднай звычкі і будуць працягваць курць напрацягу ўсяго жыцця. Палове з іх накіравана заўчасна загінуць ад хвароб, узнікшых у выніку шкодлівага ўздзеяння тытуню на арганізм чалавека."

Па словах Ліан Рылі, аўтары даследванняў падкрэсліваюць, што больш за дзве траціны дзяцей, якія ўжываюць тытунь, хацелі б адмовіцца ад курэння. "Традыцыйны падыход у бараць-

лазфектыўная, і што неабходна зрабіць вельмі многа, каб яна рэальна паўздзейнічала на адносіны падлеткаў да курэння."

У дакладзе САЗ адзначаецца таксама, што найбольшая колькасць падлеткаў - курцоў жыве ў краінах Цэнтральнай і Усходняй Еўропы, у тым ліку ў краінах былога Саветаў Саюза.

На першым месце па колькасці падлеткаў, якія кураць тытунь, знаходзіцца Украіна. Там тытунёвыя вырабы ўжываюць каля 70% хлопчукоў і дзяўчынак.

За Украінаю ідзе Польшча і Расія. Самая малая лічба падлеткаў курцоў адзначана ў краінах Азіі сярод дзяўчынак.

Супрацоўнікі Сусветнай Арганізацыі Здароўя адзначаюць, што прыкладна палова ўсіх удзельнікаў праведзенага даследвання ў дзяцінстве адчула ўздзеянне гэтак званага "пасіўнага курэння", калі яны былі вымушаны дыхаць дымам пацыросаў альбо цыгарэт, што курылі іх сваякі.

(*Матэрыял атрыманы пры дапамозе радыё Voice of Америка, пераклад рэдакцыі.*)

ВАШАЕ ДЗІЦЯ - ПАДЛЕТАК КУРЬЦЬ? У ЯГО НЕВЯСЁЛАЯ БУДУЧЫНЯ.

бе з курэннем - гаворыць сп. Рылі - аддае перавагу прафілактыцы, гэта значыць, папярэджанню ў дзяцей жадання закурць упершыню. Мы ж марым пачаць праграмы, мэта якіх - прымусяць падлеткаў адмовіцца ад ужывання тытунёвых вырабаў. Пакуль што такія праграмы існуюць далёка не ўсюды.

Вынікі даследванняў паказалі таксама, што асветніцкая работа адносна шкодлівасці курэння ма-

Овес нынче дорог, не купишь...

У вас нет миллионов на лекарства? Взгляните под ноги: вы топчете свои деньги. И здоровье...

Мы начнем цикл публикаций по использованию лекарственных растений в профессиональной и народной медицине. Некоторые пояснения:

· Статьи печатаются по книге "Лекарственные растения и их применение", изд. 7-е. Мн., 1976г.

· Названия растений приводятся на русском, белорусском языках и по латыни. В отдельных случаях приводятся местные названия.

· Стандартная рецептура по приговору отваров и настоев трав, кор-

ней, плодов и цветов почти для всех видов лекарственных растений одинакова: 15—20 гр. на 200-300 гр. кипятка.

· **Осторожно! Некоторые растения ядовиты. Превышение дозы (D.S.) и нарушение рецептуры (Rp:) может привести к непредсказуемым последствиям. Настои таких растений следует применять под контролем врача и хранить в недоступном для детей месте**

· При сушке сырья его влажность не должна превышать 12—15%. Сушка подавляющего большинства лекарственных растений и корней производится в тени при температуре 20—25 С. Несоблюде-

ние технологии сушки может привести к потере сырьём лечебных свойств.

· Корни и плоды лекарственных растений обычно заготавливаются осенью, в некоторых случаях — до декабря, цветы и трава — в период цветения.

Приводим данные о двух лекарственных растениях, сбор и заготовка которых не представляют никаких сложностей и возможны практически в неограниченных количествах:

Польнь обыкновенная, чернوبилльник; палын звычайны — Artemisia vulgaris L.

(*продолжение на стр. 7*)

Многолетнее травянистое растение высотой 50-150 см с ветвистым корневищем и с несколькими стеблями, образующими куст. Стебли прямостоячие, ребристые, буро-фиолетовые, внизу деревенеющие, в верхней части ветвистые. Листья крупные, 3-15 см длины и 2-12 см ширины, сверху тёмно-зелёные,

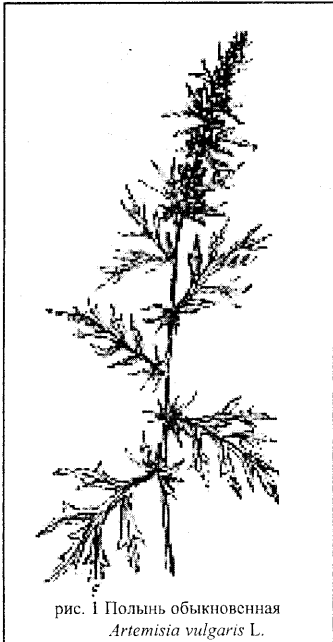

рис. 1 Полынь обыкновенная
Artemisia vulgaris L.

снизу беловато- или серовато-войлочные, перисторазделенные (кроме верхушечных - цельных) на удлиненные доли шириной 1-8 мм. Цветки мелкие, собраны в корзинки, образующие длинное, слегка поникающее метельчатое соцветие. Рис. 1.

Цветет в июле-августе. Встречается по всей Беларуси, образуя заросли на пустырях, огородах, возле жилья.

С лекарственной целью применяются трава и корни чернойбыльника - *Herba et radix Artemisiae vulgaris*. Собирают олиственные верхушки стеблей во время цветения, причём они не должны содержать одревесневших частей. Корни выкапывают осенью, очищают от зем-

Мы накіравалі праранову аб супрацоўніцтве на імя старшынні МПГА "Права і Справа" сп. В. Тарабей. У адказ мы атрымалі, за подпісам заг. грамадскай прыёмнай сп. Э.Ларына, ліст, які інакш як здзіўным, не назавеш. Акрамя таго, што ў лісце ўтрымліваецца фармальная адмова праваабаронцаў супрацоўнічаць з пакуль што адзінай незалежнай газетай у раёне, некаторыя заўвагі

ли, но не моют, сушат в проветриваемом помещении.

В медицинской практике применяется для улучшения аппетита, как успокаивающее, при неврастениях, болях и спазмах в кишечнике, желудочных и кишечных диспепсиях. Трава полыни обыкновенной входит в состав микстуры по прописи М.Н.Здренко.

Препараты из полыни обыкновенной приготавливаются и применяются следующим образом:

1. Одну ст. ложку травы залить 300 мл воды, нагреть до кипения, но не кипятить, закрыть и обернуть сосуд, оставить на 2 часа, а затем процедить. Принимать по 50 г за 30 минут до еды.

2. Одну ст. ложку корней залить 1/2 литра вина типа рислинг, нагреть до кипения, закрыть и обернуть сосуд, оставить на 2 часа, а затем процедить. Принимать по 1 ст. ложке (при гастрите с пониженной кислотностью).

В народной медицине отвар всего растения употребляется при гастритах, отвар корня или всей травы - при нервных заболеваниях и как противосудорожное средство.

В Беларуси наряду с полынью обыкновенной часто встречается Полынь горькая - *Artemisia absinthium* L., однако её свойства, дозировка и рецептура препаратов из неё несколько отличаются от полыни обыкновенной, о чем мы расскажем в следующих выпусках.

Пырей ползучий; пырнік паўзучы - *Agropyron repens* L.

Многолетнее травянистое растение с длинным ползучим корневищем и приподнимающимися, гладкими, голыми, облиственными стеблями. Листья узколинейные, шероховатые, синезелёные. Цветки с зелёными чешуями собраны в прямые, длинные и узкие колосья. Рис. 2. Цветет в июне-июле.

Засоряет все без исключения полевые культуры. Встречается по всей территории Беларуси часто и обильно.

Лекарственным сырьём служит корневище пырея - *Rhizoma graminis*. Его собирают весной и осенью, очища-

сп. Ларына папросту зневажальныя. Тут і разважання аб "несер'ёзности даннаго начинання", і аб атусутнасці сродкаў і

РЭПЛІКА

тэхнікі (і што за звычка, адразу лічыць грошы ў чужой кішні!), і нават меркаванне аб тым, што газета будзе "бульварным изданием на разные темы". Такія разважання сп. Ларына мімаволі

ют от стеблей, листовых влагалищ и корешков, обмывают и сушат на воздухе. Готовое сырьё состоит из корневищ или их кусков толщиной 2 мм.

В виде отвара употребляется как обволакивающее и легкое слабительное средство. Корневище входит также в состав мочегонного сбора.

рис.2 Пырей ползучий
Agropyron repens L.

В настоящее время в медицинской практике корневище пырея применяется редко. Между тем, оно содержит углеводы, главным из которых является полисахарид трицитин, в нем содержится фруктоза, маннит, инозит, агропирен, глюкованилин, жирное и следы эфирного масла, небольшое количество витамина С, каротин, сапонин и др.

Приводим рецепт отвара из корневищ пырея ползучего:

Rp: Decocti rhizomatis Agropyri repens 20,0 - 200,0.

D.S. По 1 ст. ложке 3 раза в день (как обволакивающее и лёгкое слабительное).

В народной медицине корневище пырея применяется более широко. В виде отвара его пьют при недержании мочи, дают пить и купают детей при диатезе, детских экземах, принимают от боли в груди, при лихорадке, желтухе, неправильных месячных, ломоте.

Людмила Зубарь

Редакция благодарит Л.П.Зубарь за подготовку материала

наводзяць мяне на думку, што кіраўнікам праваабарончай арганізацыі спатрэбіўся ўвес іх нядаўні бюракратычны вопыт, каб адшукаць прычыну для хоць бы знешня прыстойнай адмовы праваабаронцаў супрацоўнічаць з незалежнай прэсай у раёне. Шкада толькі таго "большинства членов арганізацыі" на якое спасылаецца сп. Ларын.

А.Януховіч

НАВІНЫ ПРАВААБАРОНЧАГА РУХУ на Гомельшчыне

Калі вы дзе-небудзь убачыце прыведзены ніжэй надпіс альбо эмблему (запаленая свечка, аблытаная калючым дротам), ведайце: вы сустрэліся з Міжнароднай Амністыяй - буйнейшай і аўтарытэтнай праваабарончай арганізацыяй. Што такое "Міжнародная Амністыя" (МА)? Падаем інфармацыю з анкеты індывідуальнага сябра МА (друкуецца на расійскай мове):

"МА – это независимое, политически беспристрастное всемирное движение обыкновенных людей, преданных следующему принципу: борьба за права человека – это международная обязанность. Основанная в 1961 г., МА действует под председательством Международного исполнительного комитета, избранного её членами. Она не ищет и не принимает финансовую помощь от правительства. Финансируемая своими членами и сторонниками со всего мира, сочувствующими её деятельности, МА занимает положение советника в ООН. Ей была присуждена Нобелевская премия мира и Премия прав человека ООН. Основанная на принципах Всеобщей декларации прав человека, МА борется за:

- *безоговорочное освобождение всех узников совести, т.е. людей, которые находятся в заключении за свои убеждения, цвет кожи, пол, этническое происхождение, язык и религию, при условии, что они не применяли и не поддерживали насилия*
- *справедливый и своевременный суд для всех политических заключенных*
- *отмену пыток и смертной казни для всех заключенных*
- *преращение внесудебных казней и "исчезновений"*

Индивидуальные члены МА получают регулярную информацию со всего мира о ситуации прав человека. Если возможно, в тех случаях, когда международное влияние может помочь, по запросу Международного секретариата, они направляют обращения властям по поводу заключенных.

Индивидуальные члены не участвуют в работе по своей стране как члены МА. Они также не собирают информацию для МА о нарушениях прав человека в своей собственной стране. За эту часть работы несет ответственность Международный секретариат.

Индивидуальные члены не имеют права делать публичные заявления от имени Международной амнистии или выступать в качестве представителей организации". (канец цытаты)

Міжнародная Амністыя налічвае больш за 1,5 мільёна сябраў амаль ва ўсіх краінах свету. Яе акцыі-звароты да кіраўнікоў дзяржаў і ўрадаў звычайна вельмі эфектыўныя і выпіковыя, паколькі грунтуюцца на дасканальна правераанай інфармацыі

аб парушэннях правоў чалавека ў той ці іншай краіне. У Беларусі існуе прызнаная Міжнародным сакратарыятам суполка МА з цэнтрам у Гомелі. Яна мае некалькі сябраў у Петрыкаве. Петрыкаўскія актывісты МА пачалі сваю працу з распаўсюджвання тэматычных бюлетэняў МА, якія асвятляюць пытанні права грамадзяніна на адмову ад вайскавай службы па перакананнях сумлення, праблемах тартураў, праблемах забароны смяротнага пакарання, навучання насельніцтва правам чалавека. "МА на Беларусі" падрыхтавала ўжо 5 такіх бюлетэняў.

Па запыту Міжнароднага сакратарыята МА ў раёне праводзіцца міжнародная акцыя па зборы подпісаў пад зваротам да Караля Саудаўскай Аравіі ў абарону правоў двух зняволеных у гэтай краіне: Мухамеда аль-Хаска і Сані аль-Сайеха. У звароце ўтрымліваецца заклік да ўраду Саудаўскай Аравіі ратыфікаваць асноўныя пагадненні ААН па правах чалавека.

"Міжнародная Амністыя на Беларусі" заклікае зьжхароў Петрыкаўшчыны падтрымаць высокую акцыю.

Рэдакцыя будзе рэгулярна інфармаваць грамадскасць аб наступных акцыях "Міжнароднай Амністыі".

Матэрыял падрыхтаваў

Андрэй Яўтуховіч.

РЭДАКЦЫЯ САРДЭЧНА ВІНШУЕ
ЎСІХ ПЕДАГОГАЎ І
НАВУЧЭНЦАЎ, УСІХ
ПРАЦАЎНІКОЎ СІСТЭМЫ
АДУКАЦЫІ З ПАЧАТКАМ
НОВАГА НАВУЧАЛЬНАГА ГОДА.
ЖАДАЕМ ВАМ ПЛЁННАЙ
ПРАЦЫ І ТВОРЧЫХ ПОСПЕХАЎ!

Газета друкуецца на дзяржаўных мовах Рэспублікі Беларусь. Меркаванні аўтараў не заўсёды падтрымліваюцца рэдакцыяй. Рэдакцыя не нясе адказнасці за недакладную інфармацыю, паданую аўтарамі.